

Sygn. akt III K 293/14

Uzasadnienie wyroku z dnia 17 lipca 2015 r.

Za podstawę wyroku Sąd Rejonowy przyjął następujące ustalenia:

W dniu 20 lipca 2005 roku w XVI Oddziale Banku (...) S.A. przy ul. (...) w W. E. K. złożyła wniosek o udzielenie pożyczki w kwocie 35.280 złotych na okres 60 miesięcy z przeznaczeniem na zakup samochodu. We wniosku w części obejmującej informację o uzyskiwanych przez siebie dochodach E. K. wskazała, że jej główny źródłem dochodu jest umowa o pracę zawarta na czas nieokreślony. Jako swego pracodawcę wskazała firmę (...), wykonywany zawód i stanowisko – kucharz zaopatrzeniowiec, staż w tym miejscu pracy określiła na 6 miesięcy, a okres prowadzenia działalności gospodarczej przez pracodawcę – do 1 roku. Wysokość swojego dochodu z ostatniego miesiąca brutto określiła na kwotę 3.058,43 zł.

(dowody rzeczowe umieszczone w obwolicie na k. 14, protokół zatrzymania rzeczy k. 11-13, zeznania świadka A. R. k. 8-10, k. 337, wyjaśnienia oskarżonej k. 234-235, w których oskarżona nie zaprzeczyła tej okoliczności)

Do wniosku dołączyła zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości zarobków, z którego treści wynikało, że w firmie (...) na stanowisku kucharz zaopatrzeniowiec jest zatrudniona od dnia 15 stycznia 2005 roku na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, gdzie średni miesięczny dochód brutto ze składkami na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe, wyliczony za okres ostatnich 3 miesięcy, wynosił 3.058,43 zł.

(dowody rzeczowe umieszczone w obwolicie na k. 14, protokół zatrzymania rzeczy k. 11-13, zeznania świadka A. R. k. 8-10, k. 337, wyjaśnienia oskarżonej k. 234-235, w których oskarżona nie zaprzeczyła tej okoliczności)

Podpis na zaświadczeniu o zatrudnieniu i wysokości zarobków w polu obejmującym podpis kierownika zakładu pracy lub osoby upoważnionej obok napisu (...) został złożony przez nieustaloną osobę.

(opinia biegłego k. 54-73, opinia biegłego k. 126-138)

Natomiast podpis na tym zaświadczeniu w polu poniżej oświadczenia o wyrażeniu zgody przez wnioskodawcę na sprawdzenie danych zawartych w zaświadczeniu w zakładzie pracy złożyła E. K..

(opinia biegłego k. 54-73, opinia biegłego k. 126-138)

Do wniosku E. K. dołączyła także kopię i oryginał umowy sprzedaży komisowej nr (...), w której nabyła od J. Ł. samochód osobowy marki O. (...), rok produkcji 2002, za kwotę 32.100 zł.

(dowody rzeczowe umieszczone w obwolicie na k. 14, protokół zatrzymania rzeczy k. 11-13, zeznania świadka A. R. k. 8-10, k. 337, wyjaśnienia oskarżonej k. 234-235, w których oskarżona nie zaprzeczyła tej okoliczności)

Ówczesnie oskarżona nie podlegała ubezpieczeniom społecznym.

(informacja ZUS k. 24, wyjaśnienia oskarżonej k. 234-235, w których oskarżona nie zaprzeczyła tej okoliczności)

Od maja 2005 roku wykonywała pracę w oparciu o umowę zlecenie dla R. C. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...).

(zeznania R. C. k. 25-26, k. 338)

Do jej obowiązków należała pomoc w przygotowywaniu i rozwożeniu posiłków.

(zeznania R. C. k. 25-26, k. 338, zeznania P. K. k. 235-237, wyjaśnienia oskarżonego k. 234-235)

W dniu 27 lipca 2005 roku po podpisaniu projektu umowy pożyczki E. K. została zatrzymana w lokalu XVI Oddziału Banku (...) S.A.

(protokół zatrzymania osoby k. 2, notatka urzędowa k. 1)

Obecnie E. K. pozostaje osobą niekaraną (k. 205), była osobą niekaraną także w dniu 20 lipca 2005 roku (k. 33). Obecnie jest zatrudniona jako pedagog specjalny za wynagrodzeniem w kwocie 3.000 zł netto, poza tym nie ma majątku. Na jej utrzymaniu nie pozostają inne osoby.

(dane osobopoznawcze k. 234).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W akcie oskarżenia z dnia 02 kwietnia 2014 roku E. K. oskarżono o występki z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. polegający na tym, że w dniu 27 lipca 2005 roku w XVI Oddziale Banku (...) S.A. przy ul. (...) w W. w celu uzyskania dla siebie pożyczki pieniężnej w kwocie 35.280 zł przedłożyła poświadczające nieprawdę zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości zarobków, które potwierdziła własnoręcznym podpisem, jednakże pożyczki pieniężnej nie otrzymała z uwagi na działania podjęte przez pracownika Banku.

W postępowaniu przygotowawczym oskarżona E. K. przyznała się do popełnienia zarzuconego jej czynu i odmówiła złożenia wyjaśnień (k. 35-36). Z kolei w postępowaniu sądowym oskarżona nie przyznała się do popełnienia zarzuconego jej czynu, wskazując, że poprzednio nie rozumiała do czego się przyznaje. Wyjaśniła, że pracowała wówczas w cateringu i poprosiła o wystawienie zaświadczenia o zarobkach w celu uzyskania kredytu, a właściciele cateringu wystawili jej takie zaświadczenie. Wyjaśniła, że pracowała w czasie, gdy zaświadczenie było wystawiane, od 15 stycznia 2005 roku. Pracę wykonywała stale, od poniedziałku do piątku, wykonując polecenia pracodawcy. Nie podpisywała żadnej umowy mającej stanowić podstawę jej zatrudnienia i nie upominała się o żadną umowę, ponieważ bardzo zależało jej na pracy. Wysokość jej miesięcznego wynagrodzenia wskazana w zaświadczeniu była prawdziwa, a środki pochodzące z kredytu miały być przeznaczone na nabycie samochodu osobowego, który posłużyć miał jej mężowi do podjęcia zatrudnienia jako taksówkarz, a ona miała zamiar rzetelnie spłacać kredyt (k. 234-235).

Ostatecznie wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego nie dały wystarczających podstaw do zakwestionowania wiarygodności wyjaśnień oskarżonej, za wyjątkiem jej twierdzenia, że od 15 stycznia 2005 roku zatrudniona była na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, które nie polegało na prawdzie. W tej części wyjaśnienia oskarżonej były bowiem sprzeczne z zeznaniami R. C., który zeznał, że zatrudniał wówczas oskarżoną od maja 2015 roku w oparciu o umowę zlecenie. Z kolei wiarygodność zeznań tego świadka w tym zakresie znajduje potwierdzenie w informacji udzielonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, z której jednoznacznie wynika, że oskarżona nie została wówczas zgłoszona przez pracodawcę do ubezpieczenia społecznego, a niewątpliwie miałoby to miejsce, gdyby oskarżona świadczyła pracę na rzecz R. C. w oparciu o umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony. Umowa taka stanowiła wówczas i nadal stanowi obligatoryjną podstawę zgłoszenia do takiego ubezpieczenia. W tym zakresie wyjaśnienia oskarżonej były również wewnętrznie sprzeczne, bowiem oskarżona twierdziła, że u R. C. pracowała bez umowy i nie dopominała się jej sporządzenia, z tego względu, że zależało jej na tej pracy.

Za wiarygodną podstawę ustaleń należało uznać zeznania świadka A. R.. Były one bowiem rzeczowe i spójne, korespondowały z wyżej wymienionymi dowodami rzeczowymi, strony ich nie kwestionowały i nie ujawniły się żadne przyczyny, dla których należałoby odmówić im wiarygodności. Z podobnych względów za wiarygodne należało uznać zeznania P. K. w części dotyczącej okoliczności zatrudnienia oskarżonej, które znajdują potwierdzenie w jej wyjaśnieniach. W pozostałym zakresie zeznania tego świadka były natomiast nieistotne dla rozstrzygnięcia.

Rzeczowe, pełne i nie budzące wątpliwości okazały się opinie biegłych. Wątpliwości nie budziła również wiarygodność niekwestionowanych przez strony dowodów z dokumentów.

W świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego brak jest wystarczających podstaw do przyjęcia, że oskarżona, przedkładając w dniu 20 lipca 2005 roku w XVI Oddziale Banku (...) S.A. zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokość zarobków, z którego treści wynikało, że w firmie (...) jest zatrudniona na stanowisku kucharz zaopatrzeniowiec od dnia 15 stycznia 2005 roku na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, usiłowała popełnić występki z art. 286 § 1 k.k. W przypadku pożyczki lub kredytu bankowego przypisanie odpowiedzialności na podstawie art. 286 § 1 k.k. w sytuacji, gdy jednocześnie wypełnione są znamiona występków z art. 297 § 1 k.k., może nastąpić tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują na istnienie zamiaru niespłacenia pożyczki lub kredytu. W okolicznościach niniejszej sprawy nie można natomiast wykluczyć, że oskarżona mogła wówczas osiągać dochód w wysokości wskazanej w przedłożonym zaświadczeniu, a dołączona do wniosku umowa nabycia samochodu osobowego, który miał być sfinansowany ze środków uzyskanych z pożyczki i przeznaczenie samochodu na potrzeby planowanego przez męża oskarżonej zatrudnienia jako taksówkarza nie wyklucza, że oskarżona byłaby w stanie spłacić wziętą pożyczkę w ustalonym w umowie okresie 60 miesięcy.

Całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wystarcza natomiast co do przyjęcia, że oskarżona popełniła występki określony w art. 297 § 1 k.k. polegający na tym, że w dniu 20 lipca 2005 roku w XVI Oddziale Banku (...) S.A. przy ul. (...) w W. w celu uzyskania dla siebie pożyczki w kwocie 35.280 zł przedłożyła poświadczające nieprawdę zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości zarobków, wskazujące, że zatrudniona jest od dnia 15 stycznia 2005 roku na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, mające istotne znaczenie dla uzyskania tej pożyczki.

Występki określony w art. 297 § 1 k.k. polega na przedłożeniu, w celu uzyskania m.in. dla siebie od banku pożyczki pieniężnej, podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo nierzetelnego, pisemnego oświadczenia dotyczącego okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania takiej pożyczki.

Uzyskanie informacji o podstawie i okresie zatrudnienia osoby ubiegającej się o pożyczkę lub kredyt bankowy ma niewątpliwie istotne znaczenie dla ustalenia przez bank zdolności kredytowej, warunkującej przyznanie pożyczki lub kredytu. W tym zakresie przedłożone przez oskarżoną zaświadczenie poświadczające nieprawdę jeśli chodzi o okoliczność, że oskarżona pozostawała zatrudniona od dnia 15 stycznia 2005 roku na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony. Wniosku przeciwnego nie uzasadniałoby nawet ustalenie, że wykonywane przez oskarżoną na podstawie umowy zlecenia dla R. C. czynności pozwalałyby na ustalenie istnienia stosunku pracy pomimo niezachowania formy pisemnej umowy o pracę na czas nieokreślony i braku jej potwierdzenia na piśmie, tak jak tego wymaga art. 29 § 2 k.p. Z treści wniosku o udzielenie pożyczki, jak również z treści zaświadczenia jednoznacznie wynika, że podstawę jej udzielenia, a tym samym podstawę do weryfikacji zdolności kredytowej według art. 70 ust. 1 pr. bank. w przypadku oskarżonej ubiegającej się o pożyczkę nie stanowił sam fakt istnienia stosunku pracy, ale mający potwierdzać ten stosunek dokument w postaci umowy o pracę na czas nieokreślony.

Przypisanie oskarżonej winy nie budziło żadnych wątpliwości. W sprawie nie ujawniły się jakiegokolwiek okoliczności, które wchodziłyby w rachubę jako wyłączające winę oskarżonej.

Stopień winy oskarżonej należało określić jako znaczny, biorąc pod uwagę przede wszystkim działanie przez oskarżoną z zamiarem bezpośrednim, motywowane celem uzyskania pożyczki, której warunków udzielenia nie spełniała.

Podobnie stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonej należało określić jako znaczny, biorąc pod uwagę rodzaj chronionego dobra prawnego naruszonego przez oskarżoną, a więc rzetelność i uczciwość obrotu finansowego, wiarygodność dokumentów, a pośrednio także mienie instytucji finansowej oraz działanie oskarżoną z zamiarem bezpośrednim w celu uzyskania pożyczki, której warunków udzielenia nie spełniała.

Występki z art. 297 § 1 k.k. podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Na podstawie art. 37a k.k. jeżeli ustawa przewiduje zagrożenie karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, można zamiast tej kary orzec grzywnę albo karę ograniczenia wolności, o której mowa w art. 34 § 1a pkt 1, 2 lub 4 k.k.

Dotychczasowa niekaralność oskarżonej, ustabilizowana sytuacja życiowa i zawodowa oskarżonej pozwalają na zastosowanie wobec oskarżonej art. 37a k.k. Skoro oskarżona pozostaje obecnie zatrudniona, celowym było orzeczenie na tej podstawie kary grzywny.

Według art. 33 § 1 k.k. grzywnę wymierza się w wysokości od 10 do 540 stawek dziennych.

Uwzględniając kryteria przewidziane w art. 53 § 1 i 2 k.k., w ocenie Sądu Rejonowego karą grzywny adekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonej czynu oraz spełniającą wymagania prewencyjne zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i generalnym stanowiła kara grzywny w wysokości 50 stawek dziennych.

Okoliczność łagodzącą stanowiła przede wszystkim dotychczasowa niekaralność oskarżonej, zarówno obecnie, jak i w chwili popełnienia przypisanego jej czynu. Należało uwzględnić także ustabilizowaną sytuację życiową i zawodową oskarżonej.

Okolicznością obciążającą stanowiła stosunkowo znaczna wysokość pożyczki w kwocie 35.280 zł, której warunków udzielenia oskarżona nie spełniała.

Wysokość stawki dziennej, w myśl art. 33 § 3 k.k. możliwej do ustalenia w granicach od 10 złotych do 2.000 złotych, uwzględniając kryteria przewidziane w art. 33 § 2 k.k., należało ustalić na kwotę 40 złotych, zważywszy na to, że oskarżona uzyskuje miesięczny dochód w kwocie 3.000 złotych netto, nie zgromadziła istotnego majątku i nie ma nikogo na swoim utrzymaniu.

Zaliczenie na poczet kary grzywny okresu rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonej w sprawie niniejszej w dniu 27 lipca 2005 roku znajdowało podstawę w art. 63 § 1 k.k. Z kolei orzeczenie w przedmiocie dowodów rzeczowych znajdowało podstawę w art. 44 § 2 k.k. Podstawę orzeczenia w przedmiocie kosztów procesu stanowił natomiast art. 627 k.p.k.

Z tych względów Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji.